

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :
روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت ، ایمنی و محیط زیست

عنوان سند :

روش اجرایی کنترل عملیات

کد مدرک: HSE-PR-۰۰۹-۰۶

تاریخ بازنگری : ۱۵-۱۲-۹۷

تاریخ صدور : ۲۶-۰۵-۹۱

محل کنترل سند

همکار گرامی :

این سند که در اختیار شماست، تحت کنترل سیستم مدیریت بهداشت ، ایمنی و محیط زیست مستندات شهرداری منطقه ۸ قرار دارد. خواهشمند است ضمن نگهداری، اجرا و استفاده مناسب از این سند، از تهیه و توزیع هر گونه کپی از آن خودداری فرمایید. لطفاً در صورت نیاز به هر گونه کپی یا تغییر در محتوای این سند با نماینده مدیریت هماهنگی بفرمایید.

معتبر است

تصویب کننده

تأیید کننده

نهیه کننده

سمت : شهردار منطقه
مهندس استقامتی جوکامی

سمت مدیر دفتر شهردار و پیگیری امور منطقه
فرزادان

سمت : مدیر اداره HSE
سهمیه ولی پور

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :
روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست

۱- هدف : تعیین نحوه پایش جنبه‌های زیست محیطی و مخاطرات ایمنی و بهداشتی از طریق کنترل فعالیت های مرتبط با آنها به منظور حفظ و نگهداری سیستم مدیریت ایمنی ، بهداشت و محیط زیست می باشد.

۲- دامنه کاربرد :

دامنه کاربرد این روش اجرایی دربرگیرنده کلیه فعالیت های شهرداری و پیمانکاران منطقه ۸ است.

۳- مسئولیت ها :

مسئولیت اجرای این روش اجرایی بعهده نماینده مدیریت و مسئول HSE شهرداری منطقه ۸ می باشد .

۴- تعاریف :

ندارد

۵- روش کار :

۵-۱- کلیات

- شهرداری منطقه ۸ به منظور شناسایی و ارزیابی ریسک های بهداشت ، ایمنی و محیط زیستی اقدام به تهیه روش اجرایی شناسایی و ارزیابی جنبه های زیست محیطی و مخاطرات ایمنی و بهداشتی سازمان نموده است. بر اساس این روش اجرایی کلیه جنبه‌ها و مخاطرات ناشی از فعالیت‌ها ، خدمات شهرداری و پیامدهای زیست محیطی و مخاطرات بهداشتی و ایمنی ناشی از آنها شناسایی و طبقه بندی گردیده است. برای آن دسته از فعالیت هایی که منجر به بروز جنبه‌های زیست محیطی و مخاطرات قابل برنامه ریزی ، ALARP و مخاطرات و جنبه های غیر قابل قبول شناسایی شده می شوند ، اقدامات کنترلی و پیشنهادی تعریف می شود. به ترتیبی که جنبه ها و مخاطرات مهم ناشی از این فعالیت ها کنترل شده و اثرات سوء بهداشتی ، ایمنی و محیط زیستی منتج از آنها حذف شده و یا به حداقل قبولی کاهش یابد.

۵-۲- کنترل مواد و کالاهای مورد استفاده

- در خرید کالا و مواد شیمیایی، مشخصات ایمنی ، بهداشت و محیط زیستی کالای مورد نیاز در فرم درخواست خرید توسط واحدهای درخواست کننده ثبت شده و حتی المقدور در صورت عدم تأیید سامانه بهداشت ، ایمنی و محیط زیست از خرید آن خودداری می‌شود.
- در خرید مواد شیمیایی، می بایست وضعیت سازگاری آنها با محیط‌زیست و شرایط ایمنی و بهداشتی ماده مربوطه بررسی شده و حتی الامکان از خرید موادی که اثرات محیط زیستی پایدار و شدیدی در محیط باقی گذاشته و باعث بالا بردن سطح ریسک ماده می شود خودداری شود. در هنگام خرید این مواد ، برگه اطلاعات ایمنی مربوط به نحوه نگهداری و استفاده از آنها از شرکت مورد نظر دریافت و توسط مسئول HSE شهرداری منطقه ۸ در " فرم MSDS " ثبت می‌شود. این برگه ها باید در اختیار افرادی که این مواد را استفاده می‌کنند نیز قرار گیرد. لازم به ذکر است در صورتیکه فروشنده قادر به ارائه برگ MSDS نباشد، مسئول HSE شهرداری منطقه ۸ نسبت به تهیه این فرم اقدام می نمایند.

۵-۳- پایش بهداشت ، ایمنی و محیط زیست فعالیت ها

- مسئول HSE شهرداری منطقه ۸ به کمک اعضای کمیته راهبری و کارگروه تخصصی مخاطرات ایمنی و بهداشتی در صورت نیاز اقدام به تهیه دستورالعمل و چک لیست های نظارت جهت تحت کنترل درآوردن جنبه ها و مخاطرات مربوطه می‌نماید.

۵-۳-۱- پایش و کنترل دفع ضایعات

- شناسایی، تفکیک، ذخیره سازی، جمع آوری و دفع ضایعات و اقدام جهت کاهش پسماندها و نیز اثرات مخرب بهداشت و ایمنی حاصل از فعالیت های اداری، تجاری و مسکونی در شهرداری و سطح منطقه ۸ تهران مطابق با دستورالعمل مدیریت ضایعات و پسماندها انجام می‌شود. تمامی پیمانکاران طرف قرار داد با سازمان مذکور نیز باید با توجه به نوع ضایعات تولیدی، میزان ضایعات و محل فعالیت، این دستور العمل را به کار گیرند.

۵-۳-۲- پایش و کنترل آلوده کننده های خاک

شماره سند: HSE-PR-۰۰۹-۰۶	ویرایش: ۰۶
تاریخ تولید سند: ۹۱-۵-۲۶	صفحه: ۱ از ۴

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :

روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست

- آموزش در خصوص بهبود حمل و نقل و جایگزینی وسایل حمل و نقل با تولید آلودگی کمتر و استفاده بهینه از خودروهای در اختیار از وظایف اداره محیط زیست شهرداری منطقه ۸ می باشد. اقدام در جهت پایش و اندازه گیری آلودگی های ناشی از نشت روغن و سوخت که از معضلات مهم آلودگی خاک می باشد نیز ضروری است. به این منظور ، مطابق با دستورالعمل نگهداری و بازرسی وسایل نقلیه عمل می شود. پیمانکاران نیز باید ماشین آلات و تجهیزات بکار گرفته شده در عملیات اجرایی را به صورت دوره ای مورد بازرسی قرار دهند. در خصوص فعالیت های ساختمانی نیز پیمانکاران موظفند ، نخاله های ساختمانی را به صورتی دفع کنند که خاصیت برگشت پذیری را به محیط زیست داشته باشد و بتوان از آنها مجدداً و تا حد امکان استفاده نمود.

۳-۳-۵- پایش و کنترل میزان مصرف منابع طبیعی و انرژی

- واحد متولی سیستم باید مطابق با دستورالعمل مدیریت منابع و انرژی در بازرسی های دوره ای ضمن کنترل میزان مصرف هر یک از منابع، نظارت بر نحوه مصرف، آگاهی کارکنان و بکارگیری اصول مدیریت انرژی و همچنین به کارگیری ماشین آلات و تجهیزات کم مصرف را بر عهده داشته باشد.

۳-۳-۴- پایش موارد بهداشت و ایمنی

در سطح شهرداری منطقه ۸ تهران جهت کنترل مسائل بهداشتی و ایمنی می بایست پایش های دوره ای صورت پذیرد که از جمله این پایش ها می توان به انجام معاینات ادواری پرسنل و پایش و اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار اشاره نمود که در ذیل به تفصیل توضیحات لازم ارایه خواهد شد :

- در بخش معاینات ادواری شهرداری منطقه ۸ می بایست بر اساس قوانین ایمنی و بهداشت کار برای کلیه پرسنل جدید استخدام معاینات بدو استخدام را در نظر گرفته و در حین استخدام اشخاص اقدام به انجام معاینات بدو استخدام نماید و نتایج آن را در پرونده مربوطه ، مطابق روش اجرایی کنترل مستندات و سوابق ثبت و بایگانی نماید.
- در خصوص معاینات ادواری نیز بر اساس الزامات قانونی عنوان شده از سوی وزارت بهداشت و وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی سازمان تامین اجتماعی اقدام به ارزیابی و پایش دوره ای سطح سلامت کلیه پرسنل از طریق انجام معاینات دوره ای نماید که سوابق این معاینات نیز بر اساس روش اجرایی کنترل مستندات و سوابق می بایست اجرا، حفظ و نگهداری شود.
- بر اساس الزامات قانونی عنوان شده از سوی سازمان محیط زیست و وزارت بهداشت می بایست سطح عملکرد بهداشت ، ایمنی و محیط زیست سازمان بصورت دوره ای مورد ارزیابی قرار گیرد ، لذا بر این اساس شهرداری منطقه ۸ هر سه سال یکبار اقدام به اندازه گیری عوامل زیان آور محیط کار (میزان نور، صدا ، استرس حرارتی ، استرس سرمای و...) می نماید که پس از دریافت گزارش مربوطه اقدام به اصلاح موارد عدم انطباق در گزارش دریافتی مطابق روش اجرایی اقدام اصلاحی و پیشگیرانه می نماید.

۳-۳-۴- سایر پایش ها و کنترل ها

- پایش و کنترل برخی از فعالیت های ادارات یا معاونت های شهرداری منطقه ۸ که به تنهایی دارای مخاطرات ایمنی ، بهداشتی و جنبه های زیست محیطی می باشند از طریق دستورالعمل های حمل و نقل ترافیک ، مدیریت فضای سبز ، کنترل فعالیت های فنی و عمرانی، خدمات شهری و کنترل فعالیت های شهرسازی و معماری انجام می گیرد.

۳-۴-۵- نحوه نظارت و کنترل بر فعالیت ها

۳-۴-۱- فعالیت های شهرداری

- کلیه کارکنان شهرداری در هر حوزه معاونت موظفند با توجه به نوع و ماهیت فعالیت های خود ، دستورالعمل ها و توصیه های ایمنی ، بهداشتی و محیط زیستی را رعایت نمایند.

ویرایش: ۰۶

صفحه: ۲ از ۴

شماره سند: HSE-PR-۰۰۹-۰۶

تاریخ تولید سند: ۲۶-۵-۹۱

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :
روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست

- وظیفه نظارت بر کلیه فعالیت های مرتبط با ایمنی، بهداشتی و محیط زیستی بر عهده بخش HSE می باشد. این بازرسی ها سه ماه یکبار و از طریق "چک لیست بازرسی ایمنی، بهداشت و محیط زیست" مربوط به هر فعالیت صورت می گیرد و نتایج آن به اطلاع نماینده مدیریت می رسد. همچنین در صورت مشاهده عدم انطباق فعالیت ها با دستورالعمل ها و توصیه های بهداشتی، ایمنی و محیط زیستی، مورد یا موارد مشاهده شده مطابق با روش اجرایی "اقدام اصلاحی و پیشگیرانه" اقدام می شود.

- نماینده مدیریت / مسئول HSE می تواند به صورت موردی اقدام به بازرسی های ایمنی، بهداشتی و محیط زیستی خارج از برنامه زمانبندی شده نموده و در صورت مشاهده موارد عدم انطباق مانند مورد قبلی عمل کند.

- نتایج این بازرسی ها می بایست در جلسات دوره ای کمیته راهبری، بررسی شده و اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه برای حل مشکلات موجود در نظر گرفته می شود.

۴-۲-۵- فعالیت های پیمانکاران

- از آنجایی که فعالیت های اجرایی شهرداری به طور عمده توسط پیمانکاران انجام می شود، کنترل مخاطرات ایمنی، بهداشتی و محیط زیستی قابل برنامه ریزی، متوسط و غیر قابل قبول فعالیت هایی که توسط آنان انجام می شود از اهمیت فراوانی برخوردار می باشد. به این منظور شهرداری منطقه ۸ بر اساس روش اجرایی ارزیابی تامین کنندگان اقدام به انتخاب پیمانکاران خود و ارزیابی دوره ای آنها می نماید.

- هر یک از پیمانکاران منتخب در زمان عقد قرارداد، می بایست در راستای تعهد به خط مشی سیستم مدیریت HSE سازمان، روش های اجرایی و دستورالعمل های مرتبط با فعالیت های خود، را که توسط واحد حقوقی و امور قراردادها به آنها ابلاغ می گردد، تکمیل و تحویل نمایند.

- یک نسخه از این دستورالعمل ها و روش های اجرایی و سایر مواردی که پیمانکار ملزم به رعایت آن می باشد در معاونت مربوطه وجود دارد تا عملکرد پیمانکاران کنترل گردد. مسئولیت کنترل عملیات پیمانکاران در حین اجرای کار بر عهده ناظر معاونت مربوطه است. ناظر معاونت موظف است در صورت مشاهده هر گونه تخلف از الزامات این دستورالعمل ها یا روش های اجرایی، موارد را در گزارش پیمانکار درج نموده و به شرح زیر اقدام نماید:

* برای بار اول اخطار کتبی

* برای بار دوم کسر جریمه معادل با ۱ درصد از کل مبلغ قرارداد

* برای بار سوم کسر جریمه معادل با ۲ درصد از کل مبلغ قرارداد

* برای بار چهارم کسر جریمه معادل با ۳ درصد از کل مبلغ قرارداد

* برای بار پنجم لغو قرارداد و اخذ خسارت های وارده از پیمانکار

- در صورتی که تخلف مشاهده شده منجر به ایجاد مخاطرات ایمنی و بهداشتی (عدم استفاده از تجهیزات حفاظت فردی، عدم کنترل و استفاده از تجهیزات استاندارد...) و همچنین جنبه بارز (رها سازی آلودگی شدید به محیط/ تخریب شدید محیط/ اتلاف شدید منابع) شود، فعالیت پیمانکار بدون تذکر اولیه متوقف می شود. در هر یک از مراحل، موارد مذکور صورت جلسه شده و به نماینده مدیریت گزارش می شود. در صورت عدم توجه ناظر به عملکرد بهداشت، ایمنی و محیط زیستی پیمانکار و مشاهده عدم انطباق در بازرسی های دوره ای به معاونت مربوطه گزارش شده و ایشان مسئولیت پیگیری و حل مشکل را در اسرع وقت بر عهده دارد.

- پیمانکاران وظیفه دارند ماهی یکبار فعالیت های بهداشت، ایمنی و محیط زیستی خود را به همراه آمار حوادث پیش آمده و همچنین موارد خواسته شده بر اساس روش اجرایی و یا دستورالعمل تحویلی و مطابق با گزارش عملکرد HSE خود به نماینده مدیریت / واحد HSE ارائه دهند.

- در صورتیکه پیمانکار از مواد شیمیایی خاصی استفاده می نماید می بایست MSDS آن مواد را در اختیار شهرداری قرار دهد.

- کارشناسان بخش HSE و نمایندگان HSE حوزه های موظفند نحوه عملکرد HSE هر یک از پیمانکاران را مطابق با نوع فعالیت شان به صورت دوره ای کنترل کنند. در صورت مشاهده عدم انطباق مرتبط با سیستم مدیریت HSE و در فعالیت های پیمانکاران، موارد مذکور به

ویرایش: ۰۶

صفحه: ۳ از ۴

شماره سند: HSE-PR-۰۰۹-۰۶

تاریخ تولید سند: ۹۱-۵-۲۶

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :
روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت ، ایمنی و محیط زیست

صورت کتبی به پیمانکار اعلام می گردد و به ایشان مهلت رفع عدم انطباق داده می شود. در صورت عدم توجه پیمانکار مانند مورد قبل عمل می شود.

در صورت به کارگیری پیمانکاران مسئولیت رعایت کلیه مفاد این روش اجرایی به عهده پیمانکار می باشد. در صورت بروز هرگونه حادثه و ایجاد خسارت مالی و جانی به افراد پیمانکار و افراد ثالث مسئولیت به طور کامل به عهده پیمانکار بوده و علاوه بر جبران خسارت های وارده پاسخگویی در مراجع قضائی ، انتظامی و سازمان تامین اجتماعی به عهده پیمانکار می باشد. لذا ضروری است پیمانکاران در کلیه قراردادهای ضمن معرفی مسئولین ذی صلاح HSE نسبت به ارائه HSE PLAN و ارزیابی ریسک فعالیت ها و نظارت بر اجرای صحیح آنها اقدام نمایند.

مسئولیت نظارت بر انجام مفاد این روش اجرایی به عهده ناظرین معاونت مربوطه یا ناحیه می باشد. در صورت وجود اختلاف میان ناظر و پیمانکار در رابطه با اجرای مفاد این روش اجرایی تصمیمات متخذه توسط واحد HSE ملاک عمل خواهد بود.

- در مورد پیمانکاران نیز مسئول HSE می تواند بر اساس تشخیص خود اقدام به انجام بازرسی های ایمنی ، بهداشتی و محیط زیستی موردی در سطح منطقه و خارج از برنامه زمانبندی شده نماید و درباره عدم انطباق های مشاهده شده مانند مورد قبل، مراحل ذکر شده طی گردد.

- سوابق و نتایج بدست آمده از کنترل عملیات فعالیت های پیمانکاران به عنوان یکی از ورودی های جلسات بازنگری مدیریت و جلسات مشترک کمیته راهبری می باشد.

- برای ایجاد انگیزه در پیمانکاران ، نماینده مدیریت / مسئول HSE می بایست آن دسته از پیمانکاران را که موارد HSE رادر فعالیت های خود به نحو مطلوبی به کار برده اند، مورد تشویق قرار دهد و این مسئله در مناقصات بعدی در مورد این پیمانکاران مورد توجه قرار گیرد.

- معاونت شهرسازی و معماری و واحد حفاری در معاونت فنی عمران شهرداری که تنها کار صدور مجوز را انجام می دهند، با توجه به الزامات سیستم مدیریت بهداشت ، ایمنی و محیط زیست نسبت به صدور مجوز اقدام نموده و در نظارت هایی که انجام خواهد گرفت، عمل به تعهدات HSE پیمانکاران را مد نظر قرار می دهند.

- یک نسخه از جنبه های محیط زیستی ، مخاطرات بهداشتی و ایمنی فعالیت های پیمانکار که مطابق با روش اجرایی شناسایی و ارزیابی جنبه های محیط زیستی و مخاطرات بهداشتی و ایمنی تهیه می شود نزد نماینده مدیریت در سیستم مدیریت HSE نگهداری می شود تا نظارت های HSE مربوطه درباره آنها به اجرا گذاشته شود.

- از آنجایی که در حفاظت از محیط زیست، کاهش حوادث و بالا بردن سطح بهداشت منطقه ، بحث ارتقای سطح آگاهی نقش مهمی را ایفا می کند، طی جلسات ادواری که نماینده مدیریت و بخش HSE با پیمانکاران برگزار می کند، به بررسی فعالیت های محیط پیمانکاران و رفع نواقص شناسایی شده در طی بازدیدهای دوره ای، پرداخته می شود. به این ترتیب در متن این جلسات علاوه بر حل مشکلات HSE دریافت نقطه نظرات و پیشنهادات پیمانکاران به آموزش و ارتقاء سطح آگاهی آنان نیز پرداخته می شود. نقطه نظرات پیمانکاران باید در برنامه های بهبود، اقدامات اصلاحی و بازنگری دستورالعمل ها و روش های اجرایی سیستم لحاظ شود.

- نتایج حاصل از این موارد یکی از ورودی های جلسات بازنگری مدیریت و جلسات مشترک کمیته راهبری می باشد.

۳-۴-۵- فعالیت های کارگاهی

- نماینده مدیریت / مسئول HSE برای کنترل فعالیت ها در کارگاه ها از نظر رعایت مسائل بهداشت ، ایمنی و محیط زیست هر سه ماه یکبار بازدید از کارگاه ها را مطابق چک لیست وضعیت HSE کارگاهها، انبارها و اماکن کارگرا انجام می دهد و پس از جمع بندی نتایج بازدید مطابق روش اجرایی اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه اقدام می نماید .

۶- پیوست :

• برگ اطلاعات ایمنی مواد شیمیایی MSDS

شماره سند: HSE-PR-۰۰۹-۰۶	ویرایش: ۰۶
تاریخ تولید سند: ۹۱-۵-۲۶	صفحه: ۴ از ۴

شهرداری منطقه ۸

عنوان سند :

روش اجرایی کنترل عملیات

سامانه مدیریت
بهداشت، ایمنی و محیط زیست

- فرم درخواست اقدام اصلاحی و پیشگیرانه
- چک لیست بازرسی های بهداشت، ایمنی و محیط زیست

ویرایش: ۰۶

صفحه: ۵ از ۴

شماره سند: HSE-PR-۰۰۹-۰۶

تاریخ تولید سند: ۹۱-۵-۲۶